

10/12

då hr Falck säger att den reservation mot regeringens undervisningsprogram som den svenska kyrkan gjort i sin skrivelse till infödingsministeriet är att likställa med de protester som gjorts från andra håll; är detta uppenbarligen vilseledande; vår tvist kan här inte rimligen sägas gälla en tolkningsfråga. Den svenska kyrkan har i själva verket inte alls protesterat, den har blott i ytterst milda ordalag sagt sig inte kunna ansluta sig till några av undervisningslagstiftningens principer. Det går inte, det tror jag också hr Falck vill medge, att likställa dessa vagt kritiska ord i en skrivelse som i huvudsak deklarerar underkastelse med de offentliga protestaktioner som kommit från andra kyrkor — att kalla det svenska uttalandet för en offentlig protest därför att det förekommer i en offentlig (för allmänheten tillgänglig) handling är väl att leka bra värdslost med ordens betydelse. Kvar står det ostridiga förhållandet att den svenska kyrkan, och den lutherska kyrkan över huvud, reagerat mindre bestämt mot regeringspolitiken än en rad andra kyrkor.

11/12

Hr Falck betonar att svenska kyrkan uthyr sina skolor under villkor att skolbyggnaderna inte får användas för ändamål som strider mot kristna principer; "där är alltså gränsen noga angiven", skriver han. En rad reflexioner tränger sig på inför det påståendet. Den svenska kyrkan har, såsom hr Falck betonar, redan sagt sig inte gilla alla de nya undervisningsprinciperna; det är väl för att de anses strida mot kristna grundsatser; i så fall har man ju redan frångått sin ståndpunkt genom att hyra ut skolorna. Att påstå gränsen vara noga angiven genom villkoret om kristna principer är bra mycket sagt; alla som agerar i denna sak, bl. a. den nationalistiska regeringen och den med denna lierade reformerta kyrkan, säger sig handla enligt kristna principer. Är det inte här blott en brasklapp som förevisas? Slutligen: hur skulle kyrkan i praktiken kunna återfå sina skolor när de en gång uthyrt; en aktion för att nå detta mål ter sig i praktiken aldeles hopplös, då infödingsministerien har rätt att på de vagaste grunder annullera de kyrkliga rättigheterna. Det är just av detta skäl som offentliga protester från kyrkornas sida framstår som den enda möjligheten att hejda en ökning av rasförtrycket eller att åtminstone befria sig från ansvar för och delaktighet i detta förtryck.

Enligt kyrkoherde Falck skulle Dagens Nyheter i sitt berörda inlägg ha ställt tre frågor. Det är emellertid blott en fråga som framställts, den första som hr Falck besvarar. Svaret synes emellertid inte vara uttömmande och delvis inte gälla den fråga som framställts. Hr Falck betonar med all rätt att den svenska kyrkan handlat som flera andra kyrkor då den hyrt ut sina skollokaler till staten. Vi har heller aldrig gjort gällande att det vore svenska kyrkans plikt att följa det katolska eller det anglikanska exemplet (den anglikanska kyrkan har för övrigt endast tängt en del av sina skolor). Men

Genom Morgon-Tidningen har utrikesministern

avgivit ett slags dementi i fråga om uppgifterna rörande den ryska protesten för några månader sedan. Utrikesministerns förfarande är i och för sig högst egendomligt. För en vecka sedan publicerades ifrågavarande uppgifter av tidskriften Nutid, och Dagens Nyheter vände sig då omedelbart till utrikesdepartementets pressbyrå för att få upplysning i saken. Svaret blev att hr Undén inte ville gö-

ra uttalanden vare sig i dementerande eller bekräftande riktning. Därefter och sedan uppgifterna så långt möjligt kontrollerats blev de av oss offentliggjorda. Nu låter hr Undén Morgon-Tidningen framlägga den mening som han tidigare vägrat att uttala. Skall tidningarna i dylika frågor inte kunna få besked genom utrikesdepartementets pressbyrå, utan vara beroende av Morgon-Tidningens redaktion för att hr Undéns tystnad skall brytas?

Även själva dementin är konstig. Den riktar sig först mot ett påstående att hr Undén skulle ha överenskommit med den ryske ambassadören att ingen publicering av samtalet dem emellan skulle förekomma. Det är självfallet att något som i varje fall enligt vanligt språkbruk kan betecknas som en överenskommelse förelegat, eftersom den ryske ambassadören protesterat och det därefter hållits tyst om saken både från den svenska utrikesledningens och Rysslands sida till dess hr Undén genom uttalanden i den norska pressen efter lång tid fann det nödvändigt att erkänna mottagandet av en protest.

Vidare dementeras "att motiveringen (för mörkläggningen) skulle vara farhågor för att den svenska opinionen skulle svänga över till förmån för en anslutning till Atlantpakten, om samtalet bleve känt". Såvitt bekant har aldrig påståtts att ett offentliggörande befärrats föranleda en total omsvängning av den svenska opinionen, men väl har det påståtts att hr Undén skulle ha avvisat tanken på publicering av protesten därför att den svenska opinionen genom en sådan öppenhet skulle påverkas i en för hans utrikespolitiska linje skadlig riktning. All sannolikhet talar för att detta motiv förelegat och att det i varje fall i någon form framförts till den ryske ambassadören. Varför skulle annars kravet på offentliggörande av protesten ha uppgivits? Och varför skulle hr Undén inte ha velat offentliggöra protesten? Det kan väl dock inte vara en aldeles ointresserad önskan att hålla den svenska opinionen i okunnighet om viktiga utrikespolitiska aktioner som föranlett tystnaden kring den ryska protesten under omkring ett halvt års tid.